

KALATA GWA MOSE UGWAKWANDA UBWANDILO

Ukupeligwa ik̄isu

1 ¹ Pabwandilo Kyala āpelile ikya kumwanya ni kya pāsi,

² Ik̄isu kikāli nafyo nafimo, kyali itolo, inḡisi jilinkuja pamwanya pa m̄isi amasolofu; mbepo gwa Kyala alinkwalamila pamwanya pam̄isi.

³ Kyala alinkuti: Lujeko ulumuḷi; popāpo lulinkujako ulumuḷi. ⁴ Umwene Kyala alinkulukēta ulumuḷi alinkwaga lununu. Po papo alinkupāgulan̄ia ulumuḷi ni nḡisi. ⁵ Ulumuḷi alinkulupa Ingamu ija M̄usi, ijēne inḡisi alinkujipa ingamu ija Kilo. Ukufuma namajolo ukwisakufika nulubunju lilinkuja lyo isiku lya kwanda.

⁶ Po papo Kyala alinkuti: Gujeko umpālānga pakati pa m̄isi, go gugatapulan̄iege am̄isi. ⁷ Alinkugupela umpālānga, alinkugatapulan̄ia am̄isi gamo galinkuja k̄usi ku mpālānga agāngi galinkuja pamwanya pa mpālānga; silinkuja bo buno buno. ⁸ Kyala alinkugupa umpālānga ingamu ija Kumwanya. Ukufuma namajolo ukwisakufika nulubunju lilinkuja lyo isiku lya bubili.

⁹ Po papo Kyala alinkuti: Am̄isi ga k̄usi kumpālānga gābūngāne mbujo bumobwene, ukuti ik̄isu ikyumū kibonekege. Bo silinkutendeka buno buno. ¹⁰ Kyala alinkukipa ik̄isu ikyumū ingamu ija K̄isu, gōpe na m̄isi aga gābūngēne mbujo bumobwene alinkugapa ingamu ija Nyānja; Kyala alinkusikēta sis̄isi alinkwaga nunu. ¹¹ Po papo Kyala alinkuti: Ik̄isu kimesyege il̄isu, ni fyakumela ifi fikupa iseke, ni mipiki igi gikupa iseke, igi iseke syake sili ni mbeju nkati, ukukōngana nu luko lwake, pamwanya pak̄isu. Silinkuja bo buno buno. ¹² Ik̄isu kilinkumesya il̄isu ni fyakumela ifi fikupa iseke, ni mipiki igi gikupa iseke syake isi sili ni mbeju nkati, ukukōngana nuluko lwake. Kyala alinkukēta sis̄isi alinkwaga nunu. ¹³ Ukufuma namajolo ukwisakufika nulubunju lilinkuja lyo isiku lya butatu.

¹⁴ Kyala alinkuti: Sijeko imuḷi mu mpālānga, isya kupāgulan̄ia umusi ni kilo; syo sipelege ukuja fimanyilo, fya kumanyilamo utubalilo, na masiku, ni

fyinja. ¹⁵ Syo simulikege mumpālānga gwa kumwanya sikimulikege ik̄isu. Silinkuja bo buno buno. ¹⁶ Kyala alinkupela imuḷi ingulumba ibili, ulukulumbapo kulunine lulinkuja lwa kubala pam̄isi, ulunāndi lulinkuja lwa kubala pakilo; kanḡi alinkupela ni ndōndwa. ¹⁷ Kyala alinkusibika imuḷi sis̄isi mumpālānga gwa kumwanya ukuti sikimulikege ik̄isu, ¹⁸ nu kubala pam̄isi na pakilo, nukuti sipāgulan̄iege ulumuḷi ni nḡisi, Kyala alinkusikēta sis̄isi alinkwaga nunu. ¹⁹ Ukufuma namajolo ukwisakufika nulubunju lilinkuja lyo isiku lya buna.

²⁰ Po papo Kyala alinkuti: Mm̄isi fijemo ifya b̄umi fifingi itolo, ni njuni, sipululukege pamwanya pa k̄isu mumpālānga. ²¹ Buno buno Kyala alinkufipela ifikulumba ifya munyanja nifipeligwa fyosa ifi fikupakanya mm̄isi, mfikolo mfikolo, kanḡi ni njuni sya mumpālānga uluko nu luko. Kyala alinkusikēta silinkuja nunu. ²² Kyala alinkufisaja alinkuti, mubālege mwisule mm̄isi ga munyanja, syope ni njuni sibālege pak̄isu. ²³ Ukufuma namajolo ukwisakufika nulubunju, lilinkuja lyo isiku lya buhāno.

²⁴ Kyala alinkuti: Ik̄isu kije nifipeligwa ifya b̄umi uluko nu luko, ing'ombe kanḡi na kāndu kōsa aka kikwendela ulwanda, kanḡi nifinyamāna fyosa ifya nnd̄isu, ifinywamu ni fināndi ifya luko nu luko. Silinkuja bo buno buno. ²⁵ Bo buno buno Kyala alinkufipela ifinyamāna ifya nnd̄isu iki nduko lwake, ni finyamāna ifyaku-swiligwa iki nduko lwake, nifingi fyosa ifi fikwendela ulwanda pamwanya pak̄isu ifya luko nu luko. Kyala alinkusikēta sis̄isi alinkwaga nunu.

²⁶ Po papo Kyala alinkuti: Oko, atupelege umundu nkifwani kyitu, ajege bo jujuswe; jo ajege gwa kusilāmbika iswi sya munyanja, ni njuni sya mumpālānga ni ng'ombe ni finyamāna fya nnd̄isu ni k̄isu kyosa, nutundu tōsa utu tukwendela ulwanda. ²⁷ Buno buno lelo Kyala alinkumpela umundu nkifwani kyake; nkifwani kyake jūjo Kyala mo alinkumpelela unnyāmbala nu nkikulu.

²⁸Kyala alinkubasaja, kangi alinkuba-būla alinkuti: Mubālege mwisulege nkīsu, kangi mukilambikege, mujege balāmbiki ba nswi sya munyanja, ni njuni sya mumpālānga, kukuti kāndu kōsa akābūmi aka kikwenda pakīsu.

²⁹Kyala alinkuti: Mukēte, mmbapēle umwe fyosa ifyakubyala ifi fili ni mbeju, ifi filimo nkīsu, ni mipiki gyosa igi gikupa iseke isi sili ni mbeju, nkati, fyo fikujaga fyakulya fyinu. ³⁰Ifinyamāna fyosa nkīsu, ni njuni syosa sya mumpālānga, kangi fyosa, nifi fikwendela ulwanda, fyosa ifi fili nubūmi, fyo mfipēle ifi fikumela fyosa ukuja fyakulya fyabo. Po papo silinkuja bo buno buno. ³¹Kyala alinkufikēta fyosa ifi āpelile, alinkwaga finunu fiyo. Ukufuma namajolo ukwisakufika nulubunju, lilinkuja lya isiku lya ntandatu.

2 ¹Buno buno Kyala alinkumalīsyā ukupela ikīsu na kumwanya, ni fīngi fyosa ifi filimo. ²Pīsiku lya buhāno na bubili, Kyala alinkutūsyā bo āmalisīsyē īmbōmbo jake iji ābōmbaga;

³Kyala alinkulisaja ilisiku lya buhāno na bubili alinkulipela ukuja likemo. Papo mwisiku lilili Kyala ātūsīsyē kumbōmbo jāke jōsa iji ābōmbaga, īmbōmbo ja kupela.

⁴Bo syatēndike buno buno ukupe-
ligwa ifya kumwanya ni fyapāsi.

Unngūnda gwa Eteni

Pala Kyala apelege ikya kumwanya ni kya pāsi, ⁵bo amalile ukupela ikya kumwanya ni kya pāsi fikāliko nafimo ifya kubyala nifi fikumela nkīsu; namanga UNTWA Kyala akāli ukutimisyā ifula pakīsu; kangi akālipo najumo ugwakulima. ⁶Loli ulubefu lwene lo lulinkufyuka ukufuma pakīsu lulinkubūndasyā umfu gōsa. ⁷Po papo lelo UNTWA Kyala alinkummbūmba umūndu ni mbuli ja mfu, alinkumpūtila umūji gwa būmi mumbulo. Lelo po papo umūndu alinkuja mūmi.

⁸Po papo lelo UNTWA Kyala alinkubyala unngūnda mwa Eteni, kubusōkelo ilisuba, mula mula mo alinkummbika umūndu uju ālimmbūmbile. ⁹UNTWA Kyala alinkumesyā mūmfu imipiki gyosa igi gyali minunu pakugikēta na pakulya iseke syabo. Ugwene umpiki gwa būmi nu mpiki ugwa kumanyilamo inunu ni

mbibi gyo gilinkuja pakati pa nngūnda gula gula.

¹⁰Ulwisi lulinkwibuka ukufuma mwa Eteni, amisi gake galinkonekela munngūnda; kangi ulwisi lululu nkyeni lulinkwijabania lulinkwipela ukuja nyisi ina. ¹¹Ingamu ja lwisi ulwakwanda āli jo Pisyoni, ulu lukwenda nukusyungūtila ikīsu kyosa kya Habila, kuno āliko Sahabu; ¹²kangi Sahabu gwa nkīsu kila nnunu; ko galiko amafuta ga luma ulununu aga bikuti biteli, kangi niibwe ili bikuti Oniki. ¹³Ingamu ja lwisi ulwa bubili jo Gihoni, lo ulu lukwenda nukukisyungūtila ikīsu kyosa kya Kusī. ¹⁴Ingamu ja lwisi ulwa butatu jo Hindekeli Tigilisi; ulwisi ulu luli kubusōkelo bwa isuba nkīsu kya Asilija. Ulwisi lwa buna jo Fulati.

¹⁵Po papo UNTWA Kyala alinkummbika umūndu munngūnda gwa Eteni ukuti mo alimege kangi nukuti agutendekesyēge nukugwenelela. ¹⁶UNTWA Kyala alinkummbūla umūndu alinkuti: Ulyege iseke sya mipiki gyosa igya munngūnda muno, ¹⁷loli gwene gu mpiki gwa kusimanyilamo inunu ni mbibi go ungalyaga iseke syake namanga linga ulile ilisiku lila lila kwisakufwaga.

¹⁸UNTWA Kyala alinkuti, kukaja kununu ukuti umūndu ajege mwene itolo, nikumpelelaga unnine ugwa kutulana nagwe. ¹⁹Buno buno UNTWA Kyala alinkufipela ukufuma mūmfu ifinyamāna fyosa ifya nndīsu na si njuni syosa sya mu mpālānga. Alinkufitwala kwa Atamu ukuti apilike ingamu isi Atamu ikufipaga; ingamu jōsa iji Atamu āfipēle ifya būmi iki ijāke iki ijāke jilinkuja jo ngamu jāke. ²⁰Umūndu alinkusipa ingamu ing'ōmbe syosa, ni finyamāna fyosa fya nndīsu; loli alinkusita nukuja nagwe jumo ugwa kuntūla ukufikapo. ²¹Po papo UNTWA Kyala alinkumpelela Atamu utulo utusito lelo bo agonile utulo, Kyala alinkwega lumo ulubafu lwake alinkwagalapo nummbili pabujo ubu āsōsīsyepo ulubafu. ²²Ulwene ulubafu ulu ālyegile kwa Atamu lo alinkulupela ukuja nkikulu, alinkuntwalila Atamu. ²³Po papo Atamu alinkuti: Uju lilino jo mwīnāngu ugwa ilopa limolyene na nine ikifupa ikifuma nkifupa kyangu, ummbili umfuma mūmbili gwangu,

ikujobigwaga ukuja nkikulu papo afumile munnyambala. ²⁴Kokuno umundu ikundekaga ugwise nunna; ikummumililaga ju nkasi; lelo bobabali bababa bikujaga mbili gumogwene. ²⁵Umwene Atamu nu nkasi bakali ni myenda gya kufwala pope balinkusita ukuja ni soni nasimo isyakuti sibakolege.

Ulukilaniyo lwa mundu

3 ¹Lelo injoka jo jakindilile ubukomu mfinyamana fyosa ifi UNTWA Kyala apelile. Jilinkundalusa unkikulu jilinkuti; ngimba sya naloli ukuti Kyala atile mungalyaga iseke sya mipiki gyosa igya mungunda? ²Umwene unkikulu alinkwamula alinkuti; tubagile ukulya iseke sya mipiki gyosa igya mungunda. ³Loli iseke isya mipiki ugu guli pakati na pakati pa nngunda syo Kyala atile mungalyaga, nukupalamasya mungasipalamasyaga, bati linga tulile twisakufwa. ⁴Ijene injoka jilinkumbula unkikulu jilinkuti, nakamo mutisakufwa naloli. ⁵Umwene Kyala amenye ukuti linga mulile, amaso ginu gisakwiguka, mwisakujaga bo ju Kyala ukusimanya inunu ni mbibi. ⁶Lelo bo unkikulu agubwene umpiki ukuja nunu nukuja gwa seke inunu syakulya kangu kukunyela pakuguketa, nukuti gwabagile ukumpa umundu amahala, po papo alinkutungula simo iseke alinkulya alinkumpapo simo na ju ndume; jope alinkulya. ⁷Lelo bo balile amaso gabo bo babali galinkwiguka, balinkwimanya ukuti bakafwala nafimo balinkusonia amani ga nkuju go galinkuja sanja sya kufwala.

⁸Po papo balinkupilika unndindo gwa UNTWA Kyala bo ikwenda mungunda nkabalilo ka majolo bo ilisuba lipepile; po papo Atamu nu nkasi balinkwibilila mmipiki gya mungunda ukuti Kyala angababona. ⁹Umwene UNTWA Kyala alinkukolela alinkuti, Atamu, uli kugu? ¹⁰Umwene alinkuti, mbilike ilisyu lyako bo kwenda mungunda lelo natilaga, papo ndi itolo; po ndinkwenda nukwibilila. ¹¹Po papo UNTWA alinkundalusa alinkuti: Jwani akubulile ukuti uli itolo? Kingamo ulile iseke sya mipiki isi nakukanisye ukuti ungalyaga? ¹²Atamu alinkwamula alinkuti: Unkikulu uju gwalimbale ukuti ajege mwingu, jo ambale iseke sya

mipiki ndile. ¹³Po papo UNTWA Kyala alinkundalusa unkikulu alinkuti: Gwandile bule bule ukubomba sisisi? Unkikulu alinkwamula alinkuti: Injoka jisjobile, po papo nendile nukulya.

Kyala ikusosya ulufundo

¹⁴Po papo lelo UNTWA Kyala alinkujibula injoka alinkuti. Papo ubombile sisisi, po ugunigwe ukufikinda ifinyamana fyosa ifi fikuswiligwa ni finyamana fyosa ifya ndisu; lilino kwendelaga ulwanda, kangi mbumi bwako bosa kulyaga lu lufumbi. ¹⁵Nikubikaga ikilugu pakati pamyako nu nkikulu, na pakati pa lujungu lwako nu lujungu lwake; isakukutajaniaga untu ugwe kwisakuntipulaga ikitende. ¹⁶Umwene unkikulu alinkumbula alinkuti; Kwisakutamigwaga pakupapa abana, kwisakupapilaga mbutolwe kangi ubwigane bwako bwisakulabilaga kundumego, umwene jo isakukulambikaga. ¹⁷Jope Atamu alinkumbula alinkuti: Papo ukongile isyankasigo, ulile iseke sya mipiki, ugu nakukanisye ukuti, ungalyaga, umfu gugunigwe pa nongwa jako, mbumi bwako bosa ifyakulya kwisakulilaga mafuku. ¹⁸Umfu gwisakukumekesyaga imifwa ni mitulatula: kangi kwisakulyaga ifi fikumela ndisu. ¹⁹Kwisakulyaga ifindu ku mafuku ukwisakufika papo kwisakugomokelega mufu muno gwalyegigwe namanga gwapeligwe ukufuma mufu, ugwe uli lufumbi. Kulufumbi ko gwisakugomokelaga.

²⁰Po papo Atamu alinkumpa unkasu ingamu ja Efa, papo umwene ali jo nna gwa bandu bosa abumi. ²¹UNTWA Kyala alinkubatendekesyaba Atamu nu nkasi imyenda gya figubo, gyo alinkubafwika.

**Atamu na Efa bikusōsigwamo
mu nngūnda**

22 Po papo UNTWA Kyala alinku-
joba alinkuti: Apa lilino umūndu
afwene na nūwe, ukusimanya inūnu ni
mbībi, lumo pamo isakugolosya
ikiboko kyake ukutūngula īseke sya
mpiki gwa būmi, ukuti alye nāpō ēnde
nukuja nu būmi bwa bwila; ²³ Po papo
UNTWA Kyala alinkunsōsyamo
umūndu mūnngūnda gwa Eteni ukuti
akalimege mūmfu ugu āfumilemo.
²⁴ Umūndu alinkunkagila kulubafu lwa
kubusōkelo bwa nngūnda gwa Eteni,
alinkubabikako abakelubu nulūbo lwa
mōto ulu lukugalabuka kōsa kōsa
ukulindilila injila ja kubūkila kumpiki
gwa būmi.

The Bible in Nyakyusa
published as
BIBILIA UMWIKEMO

© The Bible Society of Tanzania, 1995

ISBN 9966-40-433-3

NYAKYUSA BIBLE 053P UBS-EPF 3M 1996